

בבא מציעא סה

עניין: שכירות אינה משתלמת אלא בסוף

מהר"ל תפארת ישראל פ"ס

ובמדרש (וברבים רבה פ"ג) והיה עקב אמרו ישראל אימתי אתה נותן לנו שכר מצות אמר להם הקדוש ברוך הוא המצות שאתם עושים מפירותיהם וכו'. ורצו בזה כי השכר עצמו אין ראוי שיהיו אתם אוכלים אבל שכר הקרן בעקב אני נותן לכם בעולם הבא. כי העולם הזה הוא עולם הויה וכל הויה אינו בשלמות הגמור שהרי הוא יוצא אל הפעל והשכר הוא מצד השלמות כאשר הוא שלם ואז ראוי אל השכר. והדבר הזה רמזו חכמים במה שאמרו (ב"מ ס"ה ע"א) שכירות אינה משתלמת אלא בסוף. ורצו בזה כי השכירות אינו ראוי רק כאשר נגמר הדבר ונשלם לגמרי ומצד הויה בא השכירות. ומדבר זה שנקרא תשלומין תבין דבר זה כי התשלומין הם כאשר נשלם הדבר ונגמר, ומפני זה לצדיק תשלומין שלו אינו בעולם הזה שאין עצם השכר רק באחרונה ובתשלום. ולכך אמר היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם. כי ראוי שיהיה שכר שלהם כאשר ראוי אל השכר אבל על החטא משלם

שם משמואל פנחס תרע"ה
 ויש עוד לפרש באופן אחר, דהנה שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, והטעם כתבו המפרשים משום שהאדם כשכיר ימיו ושכירות אינה משתלמת אלא לבסוף, והסוף הוא ביציאתו מן העוה"ז כבש"ס ב"מ (פ"ג); יצא אדם לפעלו יצאו צדיקים לקבל שכרם ולעבודתו עדי ערב במי שהשלים עבודתו עדי ערב פרש"י עד יום מותו, ומה שיש לצדיקים שזוכין גם בעוה"ז הוא רק מצד החסד ואינו מנכה להם משכרם כלל. ולפי האמור מובנת המדה דמשלם לשונאיו על פניו להאבידו שכר ומצוה שעשה בעוה"ז, כי הרשע אף שעושה לפעמים מצוות אין צירוף להן, ובכל פעם אחר המצוה לתאוה יבקש גפרד, א"כ כל מצוה ומצוה שעשה לחודה קאי, ונחשבת כל מצוה ומצוה שהיא סוף עבודתו, ומגיע לו השכר ממנה בעוה"ז. והנה בזה"ק (רי"ז). בשעתא דקני פינחס על ברית קדישא וכו' כד חמא שבטא דשמעון בכמה אוכלוסין דאתו לגביי פרחא גשמת' מיגי', וכן הוא במדרשים, א"כ אצלו כבר הגיע זמן תשלום שכרו, כי אז נחשב אצלו הסוף ועבד עבודתו עד ערב, ומה שחזרה אליו הוא כעין תחיית מתים והיתה התחלה חדשה כי פנים חדשות באו לכאן, ע"כ מגיע לו שכרו בדין:

מאור החיים לבעל האור החיים עמ' עה

מה שאמרו חז"ל אין שכירות משתלמת אלא לבסוף (ב"מ ס"א א') יובן ג"כ מה שכתבתי לעיל בענין שאין לנו פה לתבוע מאת ה' שכר מעשים טובים בהאי עלמא מאחר שאין שכירות משתלמת אלא לבסוף והוא לאחר מיתה. ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים ועינינו תמיד תלויים בו הוא יברך אותנו אמן.